

# DRUŽINSKO VARSTVO MARIJINIH SESTER

»Svojih pet otrok nisem dala v varstvo redovnicam zaradi verskih nagibov, temveč zato, ker sem vedela, da se jim bodo posvetile s celim srcem,« je ob »otvoritvi« novega oddelka družinskega varstva VVZ Otona Župančiča, povedala zadovoljna mama. Beseda otvoritev je v navednicah zato, ker to v bistvu ni bila prava otvoritev. Tovrstno varstvo poteka pri Društvu Marijinih sester že dobrih dvajset let. Politična klima je bila pač taka, da tovrstne dejavnosti niso bile zaželeni. Pa še to zveni precej miho. Danes, ko eden čez drugega govorimo o pluralizaciji in demokratizaciji, so ustanove, v tem primeru vrtec, s krščanskim priokusom, celo zaželeni. Zakaj pravim »s priokusom«? Zato, ker novi vrtec ni bil in tudi ne bo verska ustanova. Bo le delo ljudi, ki so pripravljeni pomagati ter podariti več kot le delček sebe otrokom, ki so še pred vstopom v svet, ki mu mi odrasli pravimo družba.

Ista mama je še dejala: »Kar malo sem bila užaljena, ko so dali pred leti prednost nekemu otroku, ki je imel muslimanske starše.«



Njihova »drugačnost« še ni konkretizirana, ni še jasno, zakaj so te jasli sploh drugačne. Prisotni so vsekakor imeli težave pri tovrstnih definicijah. Vsekakor pa gre za navajanje na krščanske vrednote. Če že ne drugega, so poleg rač, ptičkov in ribic, na stenah obešeni razni verski simboli.

Jurka Vodopivec iz Zavoda za šolstvo je dejala, da so pred leti iz zavoda nekako diktirali pravila, ki naj bi se upoštevala pri vzgoji predšolskih in tudi starejših otrok. Danes tega ni več. Posameznim vrtcem in šolam je pripuščen določena stopnja kreativnosti. Še vedno pa so zelo stroga merila glede higienskih zahtev, ki jih, tako kot v drugih vrtcih, diktirajo ustrezne državne institucije.

Tudi direktorica VVZ Otona Župančiča, Štefka Peterlin, je povedala, da so na začetku nekateri čudno gledali na nov oddelk, sedaj pa tega začudenja ni več.

»Do sedaj smo delali drug ob drugem in se med sabo nismo mogli. Ni pa bilo sodelovanja. Sedaj smo našli skupne točke in ugotovili, da se lahko drug od drugega marsikaj naučimo. Svoje delo bomo tako nekako poenotili, a vendarle mišlim, da mora vsak obdržati nekaj svojega. Važno je, da oboje ostane dobra vzgoja otrok.«

Doberšen del denarja za prenojo jasli je prispevala občina. Predsednik Izvršnega sveta te iste občine, Brane Matjašec, se je dotaknil tudi politične plati problema in dejal, da politični prostor vendarle še ni tako pluralen in demokratičen, da »katoliški vrtci« ne bi šli nikomur v nos. Med drugim je dejal:

»Problematično bi bilo, če bi šla otvoritev jasli skozi skupščinske procedure. Bolj pametno je bilo dosedanje dejavnost le odti v novo preobleko ter se s tem izogniti mnogim neveselostim. Vse skupaj se je tako zgodilo zelo hitro in brez nepotrebnih zapletov...«

In kaj lahko rečemo za konec? Kapacitete jasli so zasedene, starši zadovoljni. Govori se o različnih ideologijah, določeni segmenti politike imajo pomisleke, tudi ljudje smo še polni predsodkov... Bistvo vsega pa so zadovoljni malčki, ki so deležni kar najskrbnejše nege ter o ideologiji in politiki še dobro desetletje ne bodo razmišljali.

In če bo delo redovnic z otroki tako dobro in bogato, kot je bila ob otvoritvi miza z dobrotami, potem bi se, če bi se še enkrat rodil, prav rad pogreznil v naročje ene izmed njih...

IZTOK STRŽINAR  
(Fotograf: Borut Krajnc)

● Junija letos je bil drugič izpeljan naravoslovni raziskovalni tabor, na katerem so učenci šol Sostro, Božidar Jakac, Jože Moškrič in Polje poglobljali znanje in odkrivali skrivnosti narave.

Lani so udeleženci tabora imeli težave zaradi vojne in so morali predčasno končati z delom na Jančah. Letos so v okolici Kranjske gore zbirali in raziskali vzorce tal, v tleh odkrivali živi svet, zbirali rastline, jih primerjali in delali herbarije. Ob Pišnici in Savi so merili energijo in sile, opazovali aktivnost sonca in opravljali meteorološke meritve.

Trije dnevi so kar prehitro minili.

Ko so udeleženci zadnji dan prebrali svoja poročila, so ugotovili, da skrivnosti in zakonitosti narave lahko odkrivajo na veliko različnih načinov.

Posebno lepo se je imela etnološka skupina, ki so jo izredno prijazno sprejeli prebivalci Srednjega vrha nad Martuljkom, zaselka, ki je bil ves čas obstoja skorajda nepovezan z dolino in svetom.

JOŽE KOZAMERNIK

Oddelk družinskega varstva VVZ Otona Župančič lahko sprejme 14 (pred leti jih je bilo tudi do 30) malčkov. Malčkov pravim zato, ker so jasli namenjene le otrokom do tretjega leta starosti. Potem se preselijo v »običajen« vrtec, torej v eno izmed podružnic VVZ Otona Župančič (te so štiri in skupaj trenutno štejejo 725 otrok). Prenovljeni vrtec ima sedaj status družinskega varstva in je ob enem tudi edino. Pred leti jih je bilo kar trinajst, sedaj pa jih toliko ni več potrebnih, saj Štepanjsko naselje (prostori vrta so na Mekinčevi 12), ni več »mlado naselje«. Prostori niso veliki. Tu je en večji prostor, ki je nekako razdeljen na več delov. Na enem koncu je majhna kuhinja, potem sta tu še igralnica in pa jedilnica. Na drugem koncu hodnika sta spalnica in previjalnica, še ena vrata pa vodijo seveda v kopalnico, ki je tako, kot vsi drugi prostori, prenovljena. Da ne bi po nepotrebnem zapletali stvari, malico in kosilo pripeljejo kar iz matične kuhinje. Hrana tako ustreza vsem predpisom, katere je treba seveda spoštovati. Cene tega »drugačnega« varstva so enake tistim iz »konvencionalnega« vrta.

Kljub temu, da vrtec ni katoliška ustanova, vsaj tako je dejal g. Kompara, župnik iz Logatca, kjer imajo podoben vrtec, vera je vendarle faktor, ki ga ne moremo postaviti ob stran.

»Otrok seveda ne mislimo indoktrinirati, je pa razumljivo, da bo vzgoja katoliška. Bistvo pa je, da jim damo toplino, torej tisto, kar je najpomembnejše.«

Jasli so nekakšna vmesna oblika med tipično krščanskim in navadnim vrtcem.

## TEDEN OTROKA

Bliža se čas, ko po vsem svetu posevčajo otrokom še posebno pozornost. V začetku oktobra organiziramo akcije, ki jih na kratko imenujemo Teden otroka. Akcije naj bi, predvsem nas odrasle, spomnile na otroka kot osebo, ki ima pravico živeti med nami enakovredno, veselo, zadovoljno in zdravo življenje.

Opozarjajo nas na to, kaj vse še moramo storiti za vse to, kljub že sprejetim dokumentom in obljubam.

Osnovni program bo potekal v vzgojnovarstvenih organizacijah in šolah. Vrtci bodo pripravili številne prireditve. Nanje bodo vabili starše ter predstavnike družbenega in političnega življenja.

V osnovnih šolah bodo posvetili vso pozornost organizaciji tako imenovanih »otroških parlamentov«. Le ti naj bi, v nasprotju z doslej bolj uradnim tonom, potekali bolj sproščeno in neprisliljeno. Učenci bodo pisno izrazili svoje videnje na temo OTROKU PRIJAZNA ŠOLA.

Pozneje se bodo v ožjih skupinah ali po razredih, brez navzočnosti vodstvenih struktur, pogovorili s profesorji. Tako bodo otroci bolj sproščeno in neposredneje lahko izrazili svoje želje in predloge. Vodstvo šole bo koristne predloge upoštevalo in s tem dalo teži takemu načinu dela. To bo resnično koristen korak pri uveljavljanju naše mlade demokracije.

Za dan človekovih in otrokovih pravic, 10. decembra, pa bomo za sklep te akcije pripravili občinski otroški parlament. Za uvod v prireditev ob Tvedu otroka bomo v občinah v petek, 2. 9. 1992, pripravili skupno prireditev. Potekala bo v dvorani športnega parka KODELJEVO od 9. do 15. ure. V dvorani se bodo zvrstile številne aktivnosti.

Nastopili bodo najboljši predstavniki naše občine v orodni telovadbi, športno ritmični gimnastiki, judoisti, folklorne skupine, šolske plesne skupine, domače glasbene skupine in še bi lahko naštevali. Ob tem bodo organizirani kotički, kjer bodo lahko otroci kiparili, risali, izdelovali lutke in strašila, zibanke, se igrali družabne igre, tekmovali itd.

V razvedrilo najmlajših bo vozil tudi mini vlak in postavljeni bodo prodajni pultji.

Prireditve se bodo organizirano udeležili otroci iz VVO in nižjih razredov osnovnih šol.

Veselo in zabavno bo. Zato starši omogočite tudi vašemu otroku nekaj veselih uric.

Sekretar OZPM:  
MARTIN ROZMAN

## O MINULEM POČITNIŠKEM VARSTVU

Tako kot že nekaj let doslej, smo tudi letos v času šolskih počitnic organizirali počitniško varstvo in počitniške dejavnosti. Zavedali smo se, da otroci želijo pozabiti neprijetnosti iz šolskih klopi. Želijo si novih doživetij, novih oblik druženja, ki niso vezane na šolske prostore in šolsko razpoloženje, pa vendar skupaj s sošolci - prijatelji in dejavnostmi, ki jih sproščajo in bogatijo.

Dejavnosti smo organizirali v KS NOVE FUŽINE in KS MOSTE-SELO. Varstvo otrok je bilo brezplačno. Za posamezne dejavnosti, povezane z vstopnino, so starši prispevali le del stroškov. Tako so od celotne vstopnine 120,00 SIT plačali le 30,00 SIT. Ugodnosti so imeli tudi pri prehrani in drugje. Dejavnosti so se v glavnem odvijale na kopalnišču KODELJEVO. Imeli smo kar 34 kopalnih dni. Le sedemkrat smo zaradi slabega vremena ostali v prostorih knjižnice Jožeta MAZOVCA, TVD PARTIZAN MOSTE in v telovadnici OŠ NOVE FUŽINE. Za popestritev smo organizirali 4 izlete.

Obisk otrok je bil presenetljiv in vsaj v začetku tudi izredno nepredvidljiv. Težje gnotne razmere so gotovo vzrok za večjo udeležbo. Sodeč po bežni anketi je bilo veliko več otrok tudi zato, da bi bili med odsotnostjo staršev zastoj v organiziranem varstvu. Ne nazadnje tudi zaradi zapiranja v dosedanje delo Zveze.

V počitniško varstvo se je vključilo vsega 511 otrok. Povprečno je bilo v mesecu juliju navzočih od 90 do 120 otrok in v avgustu od 40 do 70. Največ jih je bilo 3.

julija in sicer 206. Skupno smo imeli 3653 obiskov otrok.

V varstvu je sodelovalo 22 vzgojiteljev. Delo vzgojiteljev moramo v celoti pohvaliti. Izredno odgovorno, požrtvovalno in tudi strokovno so izpolnili svoje naloge, pa čeprav bi drugje za svoje delo v istem času dobili večja finančna nadomestila. Ugotavljamo, da se vrača zaupanje mladih v pedagoške poklice in stopnjuje odgovornost do sprejetih obveznosti.

Letošnji obisk v celoti upravičuje naš pristop. Potrebno pa bo razmisliti, ali bi kazalo uvesti neke vrste članarino, ki bi zagotavljala rednejše in zlasti predvidljivejše število otrok. Program bi lahko tudi popestrili z dodatnimi aktivnostmi, npr. plesnimi ali drugimi tečajji, predstavami in podobno. Zavedati pa se moramo, da si otroci želijo predvsem sproščeni, neobremenjujočih počitnic. Za načrtno in usmerjeno počitniško dejavnost imajo možnosti tudi drugje. Končno to potrjuje tudi obisk. Čim smo bili preveč vzgojno-izobraževalno usmerjeni, je obisk upadel.

MARTIN ROZMAN



''URARSTVO'' I. MEDVED

POPRAVILA, PRODAJA UR IN



Rojčeva 16 (pasaža)

61110 LJUBLJANA-MOSTE

tel.: (061) 445-402

Odprto: 9-12 in 15-18  
Sobota zaprto

''URARSTVO'' I. MEDVED

POPRAVILA, PRODAJA UR IN



Rojčeva 16 (pasaža)

61110 LJUBLJANA-MOSTE

tel.: (061) 445-402



## Janez Janša: PREMIKI

Najbrž ni dvoma, da gre pri Janševi knjigi Premiki (s podnaslovom Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992) res za slovensko knjigo leta. Že reklamiranje knjige je bilo zelo učinkovito, sledila je nadpovprečno uspešna prodaja, nato pa so se začeli vrstiti še številni in različni odzivi na to delo (od užaljenih in nasprotovanih do pritrjevalnih in hvalilnih). Vse to je prispevalo, da se je knjiga dolgo časa obdržala v ospredju zaslužene pozornosti.

Zvrstno so Premiki nekaj med (dnevniškimi) spomini in politično-dokumentarističnim tekstom kot virom za najnovejšo zgodovino. Sicer pa preberemo knjigo v eni sapi kot najbolj napeto pustolovko (z dodatnim spoznanjem, da smo večji ali manjši del opisovanega tudi sami bolj ali manj prizadeto sodoživljali).

Janša začne svoj tekst s svojo aretacijo v maju 1988, to je s trenutkom, ko je usoda posameznika sprožila širše narodno gibanje, katerega zgoščena grafina izpoved je bila: Dost mamu (namreč: srbomilitaristične diktature). Dneve, mesece in leta, ki so sledili, komentira Janša sicer - razumljivo - »subjektivno«, vendar pa je ta subjektivnost povsem uravnotežena z obilnim objektivnim dokumentarističnim gradivom.

Oblikovanje Odbora za varstvo človekovih pravic, prve demokratične volitve v Sloveniji po 1945, (delna razorožitev slovenske TO, akcija Manevska struktura narodne zaščite, plebiscit, osamosvojitvene dileme, oblikovanje TO kot realne oborožene sile slovenskega naroda - to je le nekaj prepletajočih se tem v prvi polovici Janševe knjige.

Druga polovica je v znamenju junijsko-julijske vojne 1991 v Sloveniji, torej v bistvu prikaz napada in razpada jugovojске na naših tleh in njenega poznejšega umika. Janša zaključuje knjigo s poglavjem Ugašanje Demosa; tu poda svoje misli o političnem položaju v samostojni Sloveniji ob padcu Peterletove vlade. Sledi še objektivistični del: kronologija dogajanja pred vojno (od maja do junija), kronologija vojne in kronologija dogodkov projekta Manevska struktura narodne zaščite (1990) ter 52 strani dokumentov.

Janša na več mestih v svojem delu omenja posamezne liberalno-demokratske in prenoviteljske politike, ki so v svojem jugoslovanskem navdušenju kar rohnili proti slovenski vojski. In to tisti, ki so 45 let nenehno podpirali razpisno unitaristično vojsko! Vemo pa, da je bila lastna vojska vendarle temeljna osamosvojitvena opora.

Kakorkoli že: Janševa pot oblikovanja slovenskih oboroženih sil je bila edino pravilna za vse tiste, ki so plebiscitno podprli slovensko osamosvojitve. In tako prihajamo do sklepne ugotovitve: Premiki so intenzivno-informativna in izjemno privlačna knjiga o najnovejšem slovenskem času, katerega mejnika sta zapornik ob neoboroženih demonstracijah na Roški cesti ter obrambni minister ob oboroženih in organizirani slovenski vojski.

ANDRIJAN LAH

